

Хроніка наукового життя

УДК 94 (477.83/.86): 262.12

Олег Єгрешій

*Факультет історії, політології та міжнародних відносин
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Інститут історії Церкви Івано-Франківського богословського
університету імені св. Івана Золотоустого*

Руслан Делятинський

*Івано-Франківський навчально-науковий інститут менеджменту
Тернопільського національного економічного університету
Інститут історії Церкви Івано-Франківського богословського
університету імені св. Івана Золотоустого*

НАУКОВІ ЗАХОДИ ІНСТИТУТУ ІСТОРІЇ ЦЕРКВИ ІФБУ З НАГОДИ ЮВІЛЕЮ 150-ЛІТТЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ БЛАЖЕННОГО ЄПИСКОПА ГРИГОРІЯ ХОМИШИНА (м. ІВАНО-ФРАНКІВСЬК, 2017 рік)

У жовтні 2014 року наказом ректора Івано-Франківського богословського університету імені святого Івана Золотоустого о. д-ра Олександра Левицького засновано Інститут історії Церкви (далі – ІІЦ ІФБУ). Його метою, відповідно до схваленої в січні 2015 року «Концепції науково-дослідної діяльності ІІЦ ІФБУ», було визначено «отримання об'єктивних знань з історії Церкви, з особливою увагою до історії Української Греко-Католицької Церкви, задля їх практичного використання в житті Церкви та суспільства»¹. Колектив ІІЦ ІФБУ, враховуючи та вшановуючи авторитет і досвід Інституту історії Церкви Українського Католицького університету, поставив собі за мету зосередитись на дослідженні історії УГКЦ на теренах Івано-Франківської митрополії. З цією метою колективом ІІЦ ІФБУ упродовж 2014 – 2016 років було проведено серію всеукраїнських науково-практичних конференцій, присвячених, як правило, до відомих ювілейних дат з історії УГКЦ.

Традиційно, у березні 2017 року колективом ІІЦ ІФБУ ініційовано проведення наступної науково-практичної конференції, присвяченої ювілею 150-ліття з дня народження Григорія Хомишина, четвертого єпископа Станиславівської єпархії УГКЦ, проголошеного блаженним Папою Римським Іваном Павлом II під час візиту в Україну 27 червня 2001 року.

25 березня 2017 року виповнилась 150-та річниця з дня народження видатного релігійно-церковного, суспільно-політичного і громадсько-

¹ Концепція науково-дослідної діяльності Інституту історії Церкви Івано-Франківського богословського університету імені святого Івана Золотоустого Івано-Франківської Архієпархії УГКЦ (28 січня 2015) [електронний ресурс] – режим доступу: <http://ifbu.org.ua/naukova-diialnist/institut-istorii-tserkvy.html> [зчитано: 20.11. 2017].

культурного діяча єпископа Григорія Хомишина. З метою збереження історичної пам'яті про релігійного діяча, належного відзначення ювілею священнослужителя Івано-Франківський богословський університет імені св. Івана Золотоустого УГКЦ разом з Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника за підтримки Івано-Франківського Архiepархіального управління УГКЦ, за участю Управління культури, національностей та релігій Івано-Франківської обласної державної адміністрації та Державного архіву Івано-Франківської області провели 30 березня 2017 року Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Блаженний єпископ Григорій Хомишин в релігійно-церковному і громадсько-культурному житті України (до 150-річчя від дня народження)».

Співголовами конференції виступили Архiepіскоп і Митрополит Івано-Франківський УГКЦ, Великий Канцлер Івано-Франківського богословського університету імені св. Івана Золотоустого, доктор богослов'я, професор кафедри богослов'я Кир Володимир Війтишин і ректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, доктор політичних

наук, професор Ігор Євгенович Цепенда. До організаційного комітету конференції увійшли: ректор Івано-Франківського богословського університету імені св. Івана Золотоустого, доктор східного канонічного права, директор Інституту східного канонічного права Івано-Франківського богословського університету імені св. Івана Золотоустого о. д-р Олександр Левицький; доктор історичних наук, доктор філософії, професор, академік Академії наук Вищої школи України, заслужений діяч науки і техніки, професор кафедри етнології і археології, декан факультету історії, політології і міжнародних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Микола Васильович Кугутяк; габілітований доктор богослов'я, віце-ректор з наукової роботи Івано-Франківського богословського університету імені св. Івана Золотоустого, професор кафедри богослов'я о. д-р Річард Горбань; доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України факультету історії, політології і міжнародних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Ігор Ярославович Райківський; доктор історичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри політичних інститутів та процесів факультету історії, політології і міжнародних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Василь Васильович Марчук; доктор історичних наук, професор, заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри гуманітарних і фундаментальних дисциплін Івано-Франківського навчально-наукового інституту менеджменту Тернопільського національного економічного університету, професор кафедри історії України факультету історії, політології і міжнародних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Ігор Васильович Пилипів; доктор богослов'я, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії, соціології та релігієзнавства Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, професор кафедри богослов'я Івано-Франківського богословського університету імені св. Івана Золотоустого о. д-р Святослав Романович Кияк; доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу Олег Михайлович Малярчук; кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України факультету історії, політології і міжнародних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, член Івано-Франківської обласної організації Національної спілки краєзнавців України Андрій Зіновійович Королько; кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України факультету історії, політології і міжнародних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, доцент кафедри церковного мистецтва та гуманітарних наук, директор Інституту історії Церкви Івано-Франківського богословського університету імені св. Івана Золотоустого Олег Ігорович Єгрешій, що виступив модератором конференції; магістр історії, викладач кафедри гуманітарних і

фундаментальних дисциплін Івано-Франківського навчально-наукового інституту менеджменту Тернопільського національного економічного університету, науковий співробітник Інституту історії Церкви Івано-Франківського богословського університету імені св. Івана Золотоустого Руслан Іванович Делятинський (відповідальний секретар конференції); кандидат історичних наук, викладач кафедри богослов'я, науковий співробітник Інституту історії Церкви Івано-Франківського богословського університету імені св. Івана Золотоустого с. Андрія-Ольга Данківна Маслій, Згромадження Сестер Мироносиць; кандидат історичних наук, директор Державного архіву Івано-Франківської області Ігор Іванович Гриник; кандидат історичних наук, викладач циклової комісії суспільних дисциплін Івано-Франківського державного коледжу технологій і бізнесу Андрій Іванович Випасняк.

«Найбільше, що може зробити єпископ для своїх вірних – це утверджувати у вірі свою паству, як словом так і ділом» – такими словами у вітальному слові звернувся до учасників конференції єпископ-помічник Івано-Франківської Архієпархії Владика Йосафат (Мощик). Саме із молитви та вітальних слів ректора Богословського Університету протоієрея доктора Олександра Левицького, владика Йосафата (Мощика) та гостя, правлячого архиєрея Коломийської Єпархії владика Василя (Івасюка), розпочалась перша частина конференції, яка присвячена 150-літтю від дня народження Блаженного єпископа Григорія Хомишина. З вітальним словом до учасників звернувся також поважний гість заходу – ректор Прикарпатського Національного університету імені В. Стефаника, доктор політичних наук, професор, п. Ігор Цепенда, наголосивши на важливості організації подібних конференцій для збагачення та поповнення культурного та інтелектуального багажу для діячів церкви та культури України.

Під час роботи пленарного засідання учасники та гості конференції заслухали доповіді науковців, присвячені постаті блаженного Григорія Хомишина. Так, кандидат історичних наук, асистент кафедри історії України

Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича Олександр Валерійович Руснак виступив з доповіддю «Родинне середовище єпископа Григорія Хомишина»; доктор історичних наук, професор Василь Васильович Марчук та кандидат історичних наук, доцент Андрій Зіновійович Королько – з доповіддю «Інтронізація Станиславівського єпископа Григорія Хомишина 1904 р. (за матеріалами періодики)»; доктор богослов'я, доктор філософських наук, професор о. д-р Святослав Романович Кияк – з доповіддю «Владика Григорій Хомишин і проблеми літургійної ідентичності українського греко-католицизму»; кандидат історичних наук с. Андрея-Ольга Данківна Маслій, ЗСМ – з доповіддю «Хомишин Григорій: шлях на Голгофу (за матеріалами кримінальної справи)».

На пленарному засіданні кандидат історичних наук, доцент Олег Ігорович Єгрешій та магістр історії Руслан Іванович Делятинський презентували пересувну виставку «Блаженний єпископ Григорій Хомишин в релігійно-церковному і громадсько-культурному житті України», підготовлену Інститутом історії Церкви Івано-Франківського богословського

університету імені св. Івана Золотоустого та Державним архівом Івано-Франківської області.

Учасниками конференції виступило понад 40 науковців з Івано-Франківська, Києва, Львова, Чернівців, Тернополя, Збаража, Калуша, Коломиї, серед яких 7 докторів наук і 27 кандидатів наук різних наукових спеціальностей. Крім того, до участі в роботі конференції було залучено священнослужителів, краєзнавців, аспірантську та студентську молодь вищих навчальних закладів. Науковці працювали у чотирьох секціях: «Блаженний єпископ Григорій Хомишин – мученик за віру», «Роль Греко-католицької церкви в українському національному відродженні (XIX – перша половина XX ст.)»; «Греко-Католицька Церква в умовах катакомб та в діаспорі»; «Українська Греко-Католицька Церква перед викликами XXI ст.».

За результатами Всеукраїнської науково-практичної конференції «Блаженний єпископ Григорій Хомишин в релігійно-церковному і громадсько-культурному житті України (до 150-річчя від дня народження)» вирішено матеріали доповідей опублікувати у 10-му випуску збірника наукових праць «Науковий вісник Івано-Франківського Богословського Університету «Добрий Пастир». Серія: Богослов'я».

З метою популяризації історичної пам'яті про блаженного єпископа Григорія Хомишина директор та науковий співробітник Інституту історії Церкви Івано-Франківського богословського університету імені св. Івана Золотоустого кандидат історичних наук, доцент Олег Ігорович Єгрешій та кандидат історичних наук с. Андрея-Ольга Данківна Маслій, ЗСМ за сприяння заступника завідувача кафедри українознавства і філософії Івано-Франківського національного медичного університету, кандидата історичних наук, доцента Ігоря Дмитровича Любчика та викладача цієї ж кафедри, кандидат історичних наук Наталії Мирославівни Винник 4 квітня 2017 року провели науковий семінар для студентів медичного факультету. У своїй доповіді Олег Єгрешій, репрезентуючи пересувну виставку, наголосив на актуальності життєвого кредо владики Григорія Хомишина, а с. Андрея-Ольга Данківна Маслій, ЗСМ показала на основі документів розсекреченої архівно-кримінальної справи страдницький шлях мученика за віру.

Упродовж квітня – травня 2017 р. пересувна виставка «Блаженний єпископ Григорій Хомишин в релігійно-церковному і громадсько-культурному житті України» була презентована для ширшої громадськості в Івано-Франківській обласній універсальній науковій бібліотеці імені Івана Франка, на парафії святих Кирила і Мефодія УГКЦ в с. Крехівці Івано-Франківської міської ради, в приватному навчальному закладі 1-3 ступенів «Католицька школа імені святого Василя Великого» УГКЦ у м. Івано-Франківськ.